

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10 / 1489 - 2 / 2013.
Érkezett:	2013 NOV 14.
Példány:	1
Melléklet:	2 iratlap db
Kezelőiroda:	P-1

Dr. Bitskey Botond úrnak
az Alkotmánybíróság főtitkára

Ikt. sz.: 455/2013.

Hiv. sz.: IV/1489-1/2013.

Budapest

Tisztelt Főtitkár Úr!

A IV/1489-1/2013. ügyszámon megküldött, hiánypótlásra történő felhívására a [redacted] k [redacted] e képviseletében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításával, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelettel kapcsolatosan benyújtott

alkotmányjogi panaszt

a következőkkel egészítem ki:

Az alkotmányjogi panasz a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvénynek a 2013. évi CXXXVII. törvény 2. §-ával megállapított 64. § (2) bekezdése és (2a) bekezdése, valamint a módosító törvény 3. §-ával megállapított 65. § (9) bekezdésére irányul. A Pedagógusok Szakszervezete fenntartja továbbá az eredeti alkotmányjogi panaszban megjelölt további kérelmét a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 6. §-a, 13-19. §-a, 36. § (1)-(2) bekezdése tekintetében.

A Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezi, hogy – az eredeti alkotmányjogi panaszban és a hiánypótlás keretében megküldött kiegészítésben található indokolásokra tekintettel – az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak helyt adva a támadott rendelkezéseket visszamenőleges hatállyal a hatályba lépés napjára – 2013. szeptember 1-jére – semmisítse meg.

1. A [redacted] k [redacted] e érdekelt abban, hogy a köznevelés terén rendezett munkaügyi kapcsolatok alakuljanak ki, továbbá érdekelt abban is, hogy a pedagógusok foglalkoztatását meghatározó rendelkezések bevezetése, alkalmazása ne okozzon gondot, zökkenőmentes legyen az áttérés. Ezeknek az elvárásoknak a legfontosabb előfeltétele, hogy a jogszabályok kellő időben megjelenjenek, tartalmukban egységesek, végrehajthatóak legyenek. A támadott rendelkezések az eredeti beadványban meghatározottak szerint alapvetően sértik azokat a normákat, amelyek azt hivatottak biztosítani, hogy egy nagy rendszer átalakulása megfelelően előkészített módon történjen meg. A köznevelésről szóló törvény előírásai és a hozzá kapcsolódó – a foglalkoztatás kérdéseit meghatározó – kormányrendelet gyökeresen változtatott meg egy több évtizedes – 1992 óta – kialakult foglalkoztatási rendet. Az új előírások azonban még korábbi gyakorlatot is megváltoztattak, mivel nemcsak a közalkalmazotti foglalkoztatás kérdéseit szabályozták újra, hanem

alapvetően a pedagógus foglalkoztatás kérdéseit is. A nemzeti köznevelésről szóló törvény előírásai a hatályba lépésüket megelőzően, 2013. augusztus 30-án módosultak. Ebből adódóan az érintetteknek, így a [REDACTED] k [REDACTED] k sem volt lehetősége arra, hogy felkészüljön a változásokra. Különösen megnehezíti az eligazítást az is, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvény 65. § (9) bekezdését a 2013. évi CXXIX. törvény állapította meg 2013. június 26-án.

2. A támadott kormányrendelet késői megjelenése, azonnali hatályba léptetése a jogalkalmazókat teljesíthetetlen követelmények elé állította. A [REDACTED] k [REDACTED] e kétféle szerepben is megjelenik a jogalkalmazói körben. Egy részről fellépett azzal az igénnyel, hogy kollektív szerződést kössön az állami intézményfenntartó központtal. E kollektív szerződésben kell szabályozni számos olyan kérdést, amely összefügg a pedagógus-foglalkoztatással, az új munkarend bevezetésével, a választott szakszervezeti tisztségviselők foglalkoztatásával. A kollektív szerződés megkötésére a Kormány és a [REDACTED] k [REDACTED] e [REDACTED] s [REDACTED] s [REDACTED] s [REDACTED] s [REDACTED] s [REDACTED] s kötelezettséget, hogy 2013. július 31-ig a kollektív szerződés aláírásra kerül. [Megállapodás egy másolati példánya mellékelve.]

A kollektív szerződés október végére sem került még aláírásra, ebből adódóan nem rendezett a szakszervezeti tisztségviselők foglalkoztatásának, munkaidő-kedvezményének kérdése, és nem rendezettek a szakszervezeti joggyakorlás eljárási kérdései sem.

3. A [REDACTED] k [REDACTED] e közvetlenül érdekelt abban, hogy a pedagógusok foglalkoztatását meghatározó kérdések kellő időben jelenjenek meg, hiszen a szakszervezet egyik legfontosabb feladata, hogy tagjai érdekeit képviselje a munkáltató előtt. A szakszervezeti tisztségviselők azonban e jogukat ma sem tudják megfelelően gyakorolni, mivel a megjelent kormányrendelet értelmezése számos nehézséget okoz, arra való tekintettel, hogy gyökeresen megváltoztatta a korábbi gyakorlatot, és a kormányrendelet előírásai nem egyértelműek. [A különböző értelmezést kérő levelek mellékelve.]

4. A gyakornokra vonatkozó valamennyi rendelkezés (Korm. r. 6. §, 36. §) alkalmazhatatlannak bizonyult, arra való tekintettel, hogy a köznevelésről szóló törvény 97. § (20) bekezdése alapján más következtetésekre lehet jutni, mint a kormányrendelet előírásai alapján. A köznevelésről szóló törvény 97. § (20) bekezdése – amelynek szövege egyébként a 2013. évi CXXXVII. törvény 8. § (1) bekezdésével módosult – akként rendelkezik, hogy annak, akinek nincs meg a legalább két éves szakmai gyakorlata, az gyakornokként végzi tovább a munkáját. Ebből következően, akinek megvan a két éves szakmai gyakorlata, azt a Pedagógus I. fokozatba kell besorolni. A munka törvénykönyve hatálya alá tartozó pedagógusoknál ez a besorolási forma merőben új, mivel a gyakornoki foglalkoztatásra egészen más formában ugyan, de csak a közalkalmazotti területen volt eddig példa. A kormányrendelet 36. § (1) bekezdése átmeneti szabályként a korábbi rendelkezések alkalmazását írja elő. A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 22. § (5) bekezdése alapján azonban a gyakornoki idő a pedagógusok túlnyomó többségénél – azoknál, akik felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek – három év.

A [REDACTED] k [REDACTED] k minden választott tisztségviselője segítette a tagságot és valamennyi érintett pedagógust annak eldöntésében, hogy az új munkaszerződése, közalkalmazotti kinevezése megfelel-e a hatályos jogszabályoknak. A – sebtében – szeptember első felében elkészített kinevezéseknél és munkaszerződéseknél e feladat szinte végrehajthatatlan volt.

5. Az egész besorolási eljárás hosszabb felkészülési időt igényelt volna, tekintettel arra, hogy az új szabályozás gyökeresen tér el a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény illetmény-előmeneteli rendszerétől. Nemcsak elnevezésében, hanem a számítás módjában is eltérő gyakorlatot hozott az új besorolási rend. A kellő idő hiányában elmaradt a kormányrendelet 13-15. §-ának egységes értelmezése, a [REDACTED] k [REDACTED] e választott tisztségviselőinek felkészítése. Külön nehézséget okoz a szükséges magyarázatok és az elvárható jogalkotói felkészítések elmaradása a kormányrendelet 15. §-ánál, amely a nevelési-oktatási intézményekre meghozott előírásokat ülteti át más intézményekben foglalkoztatottakra.

6. A kormányrendelet illetménypótléokra vonatkozó előírásai a korábbi szabályokhoz képest gyökeres változásokat hoztak. Ehhez kapcsolódóan érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy a köznevelésről szóló törvény 8. mellékletét a 2013. évi CXXXVII. törvény állapította meg, amelynek kihirdetésére 2013. augusztus 30-án került sor. Az új pótlékrendszerre vonatkozó előírások az eredeti elképzeléshez képest tovább csökkentették a pótlékok körét. Ehhez kapcsolódóan a kormányrendelet nem tartalmazza a pótlékok alsó és felső határa közötti megosztást, kizárólagosan a tagintézmény-vezető és helyettesei tekintetében. A megszűnő pótlékok kivezetéséhez, az új pótlékok bevezetéséhez a korábbiakban ismertetettek alapján semmiféle iránymutatás, gyakorlat kialakítására nem volt mód és lehetőség.

7. A pedagógusok munkaidejének beosztása alapvetően tér el a korábbi kialakult gyakorlattól. A 2013. augusztus 31-éig hatályban volt rendelkezések alapján a pedagógusok munkaideje a kötelező órára és a kötelező órával le nem kötött munkaidőre volt felosztva. A kötelező óra feletti tanításért óradíj járt a pedagógusnak. A kötelező órával le nem kötött munkaidejének felhasználása a munkáltatói döntések korlátjai között a pedagógusra volt bízva. Az új szabályok ettől gyökeresen eltérnek. E körben a kollektív szerződésben kellett volna számos kérdést rendezni az első tanítási napig. Annak ellenére, hogy a [REDACTED] k [REDACTED] e 2013. augusztus 5-éig elkészítette az első „változatot”, a kormányrendelet késedelmes megjelenése miatt a kollektív szerződés még mindig nem került aláírásra. Ezért bizonytalan a kormányrendelet 17-19. §-ának végrehajtása. Mind a mai napig nem rendezett, miképpen kell elismerni és díjazni a 26 óránál több tanítást, a 32 óránál több bent tartózkodást az intézményben. A szakszervezeti érdekvédelem nem tud érvényesülni kellő gyakorlat, egységes értelmezés, kollektív szerződés hiányban. [Csatolva a [REDACTED] k [REDACTED] e által elkészített kollektív szerződés-tervezet, valamint az ehhez kapcsolódó levelezés.]

Tisztelt Főtitkár Úr!

Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nemcsak az emberre vonatkoznak. Ebből következően a kellő idő hiánya alapvetően sérti a [REDACTED] k [REDACTED] k [REDACTED] . [REDACTED] eredeti alkotmányjogi panaszban a [REDACTED] k [REDACTED] e rámutatott arra az alkotmánybíróági gyakorlatra, amelyben a jogállamiság súlyos sérelmét látta azokban az esetekben, amikor a jogalkotó kirívóan megsértette a jogszabály kihirdetésével és hatályba lépésével kapcsolatos elvárásokat és követelményeket. Jelen esetben a kihirdetés és a hatályba lépés között mindössze egyetlen nap telt el. [Valójában a rendelet szeptember 2-án volt elérhető az elektronikus jogtárban.]

A [REDACTED] k [REDACTED] k határozott álláspontja, hogy – az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésére is figyelemmel – súlyosan sérültek a jogai azáltal, hogy nem nyílt lehetősége a több mint százezer embert érintő rendszerszintű átalakítás megfelelő megismerésére,

felkészítésére. Ebből következően a [REDACTED] k [REDACTED] e [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] t [REDACTED] l [REDACTED] tak vele szemben a tagjai.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (2) bekezdés a) pontja szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezéseinek alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. Az ismertetett és felmérhető jogsérelmek lényege, hogy a köznevelés és a gyermek- és ifjúságvédelem terén foglalkoztatott pedagógusok és más szakemberek nem ismerhették meg kellő időben azokat a rendelkezéseket, amelyek alapján munkájukat meg kellett kezdeni. Nem ismerhették meg a munkáltatói jog gyakorlóit sem. Mindezek jogkövetkezményei, vagyis a jogszabály hatályosulásának nem kívánt eredményei még nem láthatóak. Az tény, hogy a felkészülés lehetőségének hiánya miatt a rossz munkaszerződések, közalkalmazotti kinevezések ellen sokkal nehezebben - esetleg egyáltalán nem - lehet jogorvoslati joggal élni, mintha elégséges idő áll a szakszervezeti tisztségviselők rendelkezésére a felkészüléshez.

A [REDACTED] [REDACTED] a támadott jogszabályokat „egy egységként” kezelte, rámutatva arra, hogy jelen esetben súlyosan sérültek a jogállamiság követelményei. [Csatolva azoknak a beadványoknak egy része, amelyekkel a Pedagógusok Szakszervezetét megkeresték.]

Tisztelt Főtitkár Úr!

A [REDACTED]k [REDACTED]k képviselőtében ismételten kérem, hogy az Alkotmánybíróság érdemben tárgyalja meg a benyújtott alkotmányjogi panaszt, és az abban foglaltaknak megfelelően hozza meg döntését.

Budapest, 2013. november 7.

Melléklet:

1. Egy csomag Megállapodás kollektív szerződés megkötésére és az ahhoz kapcsolódó levelezés
2. Egy csomag megkeresés különböző foglalkoztatással összefüggő kérdésekkel kapcsolatos állásfoglalásra